

Avizul Comitetului Regiunilor privind cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională și sistemul european de credite pentru educație și formare profesională

(2008/C 325/07)

COMITETUL REGIUNILOR

- este de acord cu constatarea că în UE există un acord asupra necesității de a moderniza și de a îmbunătăți educația și formarea profesională în Europa. Asigurarea calității educației și formării profesionale reprezintă un element important în îndeplinirea acestui obiectiv;
- consideră că dificultățile în recunoașterea diplomelor obținute în diferitele state membre frânează mobilitatea în UE și împiedică o formare care să se desfășoare cu adevărat pe parcursul întregii vieți;
- subliniază că, în multe state membre, responsabilitatea educației și formării profesionale revine nivelului regional și local;
- salută cele două propuneri de recomandare, în care Comisia dorește să indice soluții pentru problemele sociale și economice proprii economiei actuale, globalizată și bazată pe cunoaștere. De asemenea, acestea trebuie să contribuie la îmbunătățirea mobilității în cadrul Uniunii Europene și la promovarea schimbului de competențe. Din perspectiva CoR este deci necesar să se dezvolte în continuare domeniile care sunt importante pentru cetățeni și acțiunile care țin de responsabilitatea autorităților locale și regionale;
- consideră că principalii utilizatori ai Cadrului European de Referință pentru Asigurarea Calității în Educație și Formare Profesională vor fi, pe de altă parte, autoritățile naționale/regionale și locale, responsabile pentru asigurarea calității și îmbunătățirea educației și formării profesionale;
- solicită, ca și pentru cadrul calificărilor pentru învățarea pe parcursul întregii vieți, ca autoritățile locale și regionale competente să participe la activitățile de coordonare între cadrele naționale/regionale ale calificărilor și ECVET;
- subliniază că succesul real al sistemului poate fi măsurat prin gradul de punere în practică și de preluare a acestuia. Autoritățile locale și regionale pot oferi un ajutor prețios, sprijinind ECVET cu ajutorul rețelelor proprii și transformându-l într-un sistem credibil și practicabil.

Raportor: dl Kent JOHANSSON (SE/ALDE), consilier regional din Västra Götaland

Texte de referință

Propunere de recomandare a Parlamentului European și a Consiliului privind instituirea unui Cadru European de Referință pentru Asigurarea Calității în Educație și Formare Profesională

COM(2008) 179 final, 2008/0069 (COD)

Propunere de recomandare a Parlamentului European și a Consiliului privind înființarea unui Sistem European de Credite pentru Educație și Formare Profesională (ECVET)

COM(2008) 180 final, 2008/0070 (COD)

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

- constată că educația și formarea profesională joacă un rol decisiv în îndeplinirea obiectivelor Strategiei de la Lisabona, și anume îmbunătățirea creșterii economice, a competitivității și a integrării sociale. Educația și formarea profesională, competențele profesionale și învățarea pe parcursul întregii vieți fac parte dintre cele mai importante priorități politice ale CoR;
- consideră că dificultățile în recunoașterea diplomelor obținute în diferitele state membre frânează mobilitatea în UE și împiedică o formare care să se desfășoare cu adevărat pe parcursul întregii vieți;
- este de acord cu constatarea că în UE există un acord asupra necesității de a moderniza și de a îmbunătăți educația și formarea profesională în Europa. Asigurarea calității educației și formării profesionale reprezintă un element important în îndeplinirea acestui obiectiv;
- subliniază că, în multe state membre, responsabilitatea educației și formării profesionale revine nivelului regional și local. Formarea profesională are diverse surse de finanțare, deși în majoritatea statelor membre ea este finanțată de autoritățile publice de la nivel național și regional, iar participarea fondurilor regionale și locale este însemnată;
- își exprimă părerea în legătură cu două propuneri legate de cooperarea europeană în domeniul formării profesionale, pe care le apreciază pozitiv și le salută. În cazul uneia dintre propuneri, privind înființarea unui *Sistem European de Credite pentru Educație și Formare Profesională*, procesul de consultare este amplu, în timp ce în cazul celeilalte propuneri, privind *instituirea unui Cadru European de Referință pentru Asigurarea Calității în Educație și Formare Profesională*, acest proces de consultare se află încă într-o fază timpurie. Din acest motiv, continuarea consultărilor este importantă și dezirabilă;
- salută cele două propuneri de recomandare, în care Comisia dorește să indice soluții pentru problemele sociale și economice proprii economiei actuale, globalizată și bazată pe cunoaștere. Acestea urmăresc îmbunătățirea mobilității în cadrul Uniunii Europene și promovarea schimbului de competențe. Din perspectiva CoR este deci necesar să se dezvolte în continuare domeniile care sunt importante pentru cetățeni și acțiunile care țin de responsabilitatea autorităților locale și regionale;
- observă că Sistemul European de Credite pentru Educație și Formare Profesională (ECVET) este un mijloc de a descrie competențele drept unități de rezultate ale învățării, dotate cu un anumit număr de credite, ceea ce permite transferul și acumularea acestor rezultate ale învățării. ECVET furnizează un cadru metodologic comun, care vizează facilitarea transferului de credite pentru cunoștințele dobândite, de la un sistem de calificări la altul sau de la o traiectorie educațională la alta;
- consideră că principalii utilizatori ai Cadrului European de Referință pentru Asigurarea Calității în Educație și Formare Profesională vor fi, pe de altă parte, autoritățile naționale/regionale și locale, responsabile pentru asigurarea calității și îmbunătățirea educației și formării profesionale. Spre deosebire de ECVET, obiectivul Cadrului de Referință este garantarea transparenței și coerenței evoluțiilor politice în materie de educație și formare profesională;
- este de acord că aplicarea ECVET și a Cadrului de Referință trebuie să se facă pe baze voluntare, însă consideră că este necesar să se determine condiții-cadru și orientări pentru utilizarea sistemului. Diferitele grupuri de utilizatori (grupul de utilizatori ECVET și ENQAVET — Rețeaua Europeană de Asigurare a Calității în Educație și Formare Profesională) trebuie de asemenea să aibă reprezentanți dispunând de un mandat direct din partea unei autorități regionale sau locale. În mod corespunzător, trebuie să se asigure reprezentarea actorilor din sectorul privat și a partenerilor sociali;
- accentuează faptul că regiunile care, constituțional, sunt responsabile pentru educație trebuie să participe direct la forumurile comune care analizează dezvoltarea în continuare a sistemelor, indiferent dacă statul membru din care fac parte a decis sau nu să participe la ECVET și/sau la Cadrul de Referință;
- consideră că, în activitățile viitoare de dezvoltare, o importanță esențială are atingerea unui echilibru între, pe de-o parte, eforturile de îmbunătățire a mobilității cetățenilor prin sisteme de credite transferabile și eforturile de îmbunătățire a calității activităților educaționale și, pe de altă parte, necesitatea sporirii diversității sistemelor de educație, de care sunt responsabile autoritățile locale și regionale din statele membre;
- atrage atenția asupra faptului că ECVET și Cadrul de Referință pentru Asigurarea Calității constituie elemente ale unui ansamblu mai mare de inițiative politice în materie de educație și formare profesională, din care fac parte și sistemul european de credite transferabile (ECTS), Europass, Carta europeană a calității pentru mobilitate (EQCM), principiile europene pentru identificarea și validarea învățării informale și Cadrul European al Calificărilor pentru învățarea pe parcursul întregii vieți (EQF);

13. a arătat clar în avizele sale anterioare că exigențele de la locul de muncă, aflate în continuă evoluție (noi sisteme de muncă, adaptare la noile tehnologii), necesită formarea continuă a lucrătorilor. Ofertele de educație și formare profesională orientate către învățarea pe parcursul întregii vieți se pot dovedi a fi instrumente esențiale pentru formarea unor lucrători calificați, ceea ce constituie un element central al dezvoltării economice și sociale durabile⁽¹⁾. În special în ceea ce privește dezvoltarea demografică trebuie să se garanteze repartizarea eficientă a forței de muncă disponibile;

14. atrage atenția asupra faptului că testarea și continuarea dezvoltării sistemelor vor necesita mijloace proprii de finanțare;

Sistemul European de Credite pentru Educație și Formare Profesională (ECVET)

15. atrage atenția asupra faptului că mobilitatea transfrontalieră în domeniul educației și al activității profesionale are o tradiție îndelungată în Europa. Mobilitatea a avut o importanță capitală în dezvoltarea meșteșugurilor, a industriei, a comerțului și a activității antreprenoriale, prin care s-au pus bazele bunăstării la nivel local, regional sau național;

16. este convins că educația și activitatea profesională dincolo de frontierele naționale vor avea o importanță foarte mare într-o economie din ce în ce mai globală. Această mobilitate în domeniul educației și al formării profesionale trebuie sprijinită printr-un instrument modern. CoR consideră că ECVET este un astfel de instrument;

17. constată că nevoile în materie de competențe sunt determinate din ce în ce mai mult la nivel regional. CoR a subliniat faptul evident că dezvoltarea locală și regională pleacă de la condiții și poziții inițiale diferite. Sub nicio formă însă, ea nu poate fi separată de context. Regiunile și societățile au nevoie de un sistem de producție care să se reînnoiască pe măsură ce locurile de muncă tradiționale dispar; în caz contrar, există riscul stagnării, al marginalizării sociale sub forma șomajului, al creșterii frecvenței concediilor medicale și al ieșirii mai rapide de pe piața forței de muncă⁽²⁾;

18. subliniază că flexibilitatea cât mai mare, cuplată cu un sistem fiabil de securitate socială, așa cum s-a prezentat în documentul Comisiei Europene intitulat „Către principii comune ale flexibilității”⁽³⁾, trebuie să fie elementul distinctiv al pieței muncii din Europa.

19. a fost deja de acord cu părerea Comisiei, conform căreia validarea oricărui tip de educație se face mai ușor datorită cadrelor naționale și europene ale calificărilor⁽⁴⁾;

20. a salutat cadrul european al calificărilor pentru învățarea continuă propus de Comisia Europeană și a sprijinit dublul obiectiv de „îmbunătățire a transparenței calificărilor” și de „promovare a mobilității în Uniunea Europeană”;

⁽¹⁾ A se vedea Avizul CdR 226/98 fin.

⁽²⁾ A se vedea Avizul CoR din 14 iunie 2006 privind propunerea de recomandare a Parlamentului European și a Consiliului privind competențele esențiale pentru învățarea pe parcursul întregii vieți.

⁽³⁾ A se vedea Avizul CdR 274/2007 privind documentul COM(2007) 359 final.

⁽⁴⁾ A se vedea Avizul CdR 335/2006 fin.

21. solicită, ca și pentru cadrul calificărilor pentru învățarea pe parcursul întregii vieți, ca autoritățile locale și regionale competente să participe la activitățile de coordonare între cadrele naționale/regionale ale calificărilor și ECVET;

22. își însușește afirmația Comisiei Europene, conform căreia sistemul de credite ECVET trebuie „adaptat, din punct de vedere cultural și tehnic, la contextele [...] regionale”, și, astfel, atrage atenția asupra faptului că de multe ori chiar autoritățile regionale au competențe în domeniul înființării, dezvoltării și implementării sistemelor de calificări și sistemelor privind învățarea pe parcursul întregii vieți în contexte formale, non-formale și informale;

23. subliniază că, în mare parte, formarea profesională se realizează, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți, în întreprinderi sau în rețele de întreprinderi orientate intens spre cunoaștere și, din ce în ce mai des, dincolo de frontierele naționale;

24. trimite la exemple de bune practici privind modul în care poate fi organizată cooperarea dintre organizațiile dintr-un anumit sector, din regiuni din țări diferite în domeniul formării profesionale, precum și privind modul în care această cooperare poate cuprinde o planificare și o recunoaștere comune⁽⁵⁾. Astfel de inițiative trebuie încurajate și luate în considerare;

25. subliniază că un sistem de recunoaștere trebuie să implice diverși participanți, nu numai din sectorul public, ci și actori din sectorul privat, întreprinderi și parteneri sociali;

26. salută crearea unui grup de utilizatori ECVET, care actualizează și coordonează diferitele proceduri. Din grupul de utilizatori trebuie să facă parte și autoritățile locale și regionale, precum și întreprinderile locale și partenerii sociali, astfel încât acestea să aibă un acces direct la ECVET, cu respectarea normelor și dispozițiilor în vigoare în fiecare stat în parte;

27. subliniază că adeseori autoritățile locale și regionale sunt cele care pot lua măsuri eficiente și concrete în domeniul educației și formării profesionale;

28. ia la cunoștință că ECVET este un sistem de credite bazat pe unități, cu ajutorul căruia rezultatele învățării se pot măsura și compara, precum și transfera de la o instituție de învățământ la alta;

29. salută faptul că ECVET este compatibil cu toate sistemele de calificări, îndeosebi cu sistemul european de credite transferabile (ECTS), care sprijină și facilitează mobilitatea intraeuropeană și mondială a studenților;

30. consideră însă că succesul real al sistemului poate fi măsurat prin gradul de punere în practică și de preluare a acestuia. Autoritățile locale și regionale pot oferi un ajutor prețios ECVET, sprijinindu-l cu ajutorul rețelelor proprii și transformându-l într-un sistem credibil și practicabil;

31. consideră că, pentru buna utilizare a sistemului ECVET, sunt necesare exemple concrete privind modul în care sistemul funcționează în practică. Această măsură ar stimula exploatarea pe scară largă a potențialului oferit de ECVET;

⁽⁵⁾ De exemplu, programul european de formare în domeniul mecanicii pentru camioane, a se vedea www.anfa-auto.fr.

Cadrul European de Referință pentru Asigurarea Calității în Educație și Formare Profesională

32. consideră că, din punct de vedere socioeconomic, se poate obține o eficiență mai mare în educație și în formarea profesională dacă activitatea profesională este mai bine adaptată la nevoile în continuă schimbare ale pieței forței de muncă din societatea cunoașterii, în special prin promovarea unei forțe de muncă foarte bine calificate, adaptate la cerințele globalizării;

33. subliniază că sistemele de educație și formare profesională nu trebuie dezvoltate, așa cum se întâmplă în prezent, separat de mediul lor antreprenorial și social și de potențialul de inovare dintr-un anumit loc sau dintr-o anumită regiune, deoarece creșterea economică și competitivitatea, precum și perspectivele ocupării forței de muncă dintr-o anumită zonă depind din ce în ce mai mult de calificările lucrătorilor actuali și viitori și de modul în care educația și formarea profesională, precum și reconversia profesională contribuie la completarea și perfecționarea durabilă a acestor calificări;

34. atrage deci atenția asupra necesității stringente de a adapta Cadrul de Referință pentru Asigurarea Calității la piața locală a forței de muncă și solicită recunoașterea centrelor de educație și formare profesională ca parte a acestui proces;

35. recunoaște valoarea adăugată a Cadrului de Referință pentru Asigurarea Calității, deoarece acesta reprezintă un pas înainte în domeniul educației și al formării profesionale în UE, în special în perspectiva promovării învățării reciproce, a mobilității și a schimbului de bune practici;

36. salută conceperea Cadrului de Referință sub forma unui ciclu de îmbunătățire și subliniază că indicatorii de calitate nu trebuie înțeleși ca niște direcții de urmat, ci ca puncte de referință, care pot fi dezvoltate diferit de-a lungul procesului, de exemplu într-un context bilateral sau multilateral;

37. subliniază că nu trebuie să se limiteze Cadrul de Referință la un simplu sistem statistic sau la un gen de funcție de control, el trebuind privit ca un instrument eficient pentru dezvoltarea continuă a calității la diferite niveluri și cu utilizatori și participanți diferiți;

38. nu dorește menținerea Cadrului de Referință exclusiv la nivelul național, ci se pronunță în favoarea inițierii proceselor corespunzătoare și la nivel local și regional. Același lucru trebuie permis și sistemelor de învățare aflate în afara sistemului public de învățământ, pentru ca și acolo să poată avea loc o îmbunătățire și o dezvoltare constante;

39. consideră că trebuie să se analizeze ce formă să aibă cadrul de referință și cât de detaliat să fie pentru a își îndeplini obiectivele. În opinia Comitetului, indicatorii nu trebuie să fie atât de detaliați încât punerea în aplicare a cadrului de referință și celelalte activități aferente să conducă la controlarea indirectă a sistemelor de educație;

40. subliniază că indicatorii de referință propuși de Comisie:

- trebuie priviți ca un set de instrumente cu care se intenționează sprijinirea evaluării și a îmbunătățirii calității sistemelor de formare profesională în conformitate cu legislația și procedurile naționale;
- nu introduc noi standarde, ci au rolul de a sprijini eforturile statelor membre, respectând diversitatea abordărilor statelor membre;
- urmează să fie aplicate voluntar, au doar rol consultativ și de aceea nu ar trebui să fie un mijloc de comparare între calitatea și eficiența diferitelor sisteme naționale din Europa;

Prin urmare, consideră că este un avantaj faptul că diferiții utilizatori pot să își aleagă indicatorii care li se par cei mai relevanți pentru necesitățile propriile sisteme de asigurare a calității;

41. subliniază că dimensiunea locală și regională trebuie consolidată în special prin sprijinirea rețelelor locale și regionale din acest domeniu și își exprimă regretul că în recomandare nu se recunoaște explicit și suficient importanța implicării autorităților locale și regionale;

42. solicită o implicare directă mai puternică a nivelului local și regional în ENQAVET (Rețeaua Europeană de Asigurare a Calității în Educație și Formare Profesională). Ar trebui stimulată și încurajată crearea de rețele între diverse regiuni și întreprinderi, în contextul Cadrului de Referință pentru Asigurarea Calității;

43. solicită introducerea unei etichete de calitate pentru instituțiile de educație și formare profesională, asemănătoare sistemului de notare deja existent pentru instituțiile de învățământ superior;

44. atrage atenția asupra faptului că progresele în domeniul educației și al formării profesionale sunt utile atât fiecărei persoane în parte, cât și societății în ansamblul său. Printr-un nivel de calificare per ansamblu mai ridicat, se îmbunătățesc indicatorii economici, precum productivitatea și rata șomajului, și indicatorii sociali, precum angajamentul cetățenesc, rata criminalității și costurile legate de îngrijirea sănătății;

45. este convins că educația și formarea profesională pot contribui la o mai bună repartizare socială a grupurilor care sunt defavorizate pe piața forței de muncă, de exemplu migranții, persoanele vârstnice și tinerii aflați în situație de abandon școlar;

46. subliniază că atenția nu trebuie îndreptată exclusiv către grupurile vizate de măsurile privind educația, ci și către persoanele care nu au acces la sistem, care au un acces limitat la acesta sau care îl părăsesc.

Bruxelles, 8 octombrie 2008

Președintele
Comitetului Regiunilor
Luc VAN DEN BRANDE